

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 frt — Félévre 2 frt — Negyedévre 1 frt. Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilttér petit sora 30 kr.</p>
--	---	---

Művelődésünkről.

„A művelődés és takarékoság ösvényén haladva nemcsak anyagilag erősödünk meg, nemcsak önmagunk boldogulásához jutunk el, hanem lehetővé tesszük városunk boldogulását, felvirágzását is.”

E szavakkal fejezte be körünkben időző dr. Kárpáti Károly tudós tanár úr lapunk legutóbbi számában írott vezércikkét, melyből kifolyólag jelen alkalommal én is elmondok egyetmást művelődésünkről, azon reményben, hogy lesznek kik soraimat elolvassák és közre fognak működni városunk művelődésének előmozdításában.

Hogy városunkban kevés a művelt, intelligens ember, sajnos, de való. Taníttatni kellene azokat a gyermekeket, kikben a szorgalmon kívül még a tudás vágya is jelentkezik. Csak hogy mig azon egyének, kik a tanítással foglalkoznak, nem foglalhatják el a társadalomban őket megillető helyeiket, addig a tanítás eszméje sem bír kellőképpen megtestesülni, mert a tanító és működése a tanítás együvé tartoznak, ezeket szétválasztani nem lehet. Mihelyt a tanítónak társadalmi állása

elég tekintélyes, akkor magában a népben is nagyobb lesz a vágy taníttatni gyermekét. A tanító is az intelligentiához van sorozva. De hát kérdelem, nem satira-e az, hogy a mai viszonyok között, mikor egy vasuti bakter kvalifikáció nélkül is 4-5 száz forint fizetést kap évenként; mikor egy iskolaszolga, (nem Csongrádon) kinek legnagyobb érdeme az, hogy kiszolgált tizedes, vagy szakaszvezető 300 frt fizetést — esetleg többet — és szabad lakást kap; és a sok példa közül még csak ez egyet, hogy a jó öreg béresnek, ki kötelességét becsületesen, hiven teljesítette, a járandóságokkal együtt 600 frt évi illetménye is van, addig Csongrádon elemi iskolai hat tanítónak van mintegy 6-6 száz frt évi fizetése, a többi tanító pedig 300 frt rendes fizetés és 100 frt lakbér, vagy szabad lakás élvezete mellett tengeti saját és családja életét!?

Nézetem szerint a tanító ez utóbbi javadalmazással nem is felelhet meg kellő ügybuzgósággal kötelességének, mert a ki hivatásszerűen tanít, annak szívvel-lélekkel az iskolában kell lennie. Oh, pedig ily fényes fizetés mellett a családos tanítónak de sokszor

eszébe jut, hogy gyermekeit miből és hogyan ruházza fel a közeledő tél zord hidege ellen!

Művelődésünk egyik akadályát én abban találom, hogy tanítóink javadalmazása — az említett hat kivétellel — nagyon csekély, s így szegényes körülmények között élvén, az intelligens körökben ritkán, vagy éppen nem fordulhatnak meg, ennél fogva az intelligencia által mellőzve vannak. Ha látja a nép, hogy a tanító — feltéve hogy kifogástalan viseletű és kötelességének megfelelni iparkodik — az „urak“ által is tisztelve, becsülve van, akkor ő is nagyobb tisztelettel fog irányában viseltetni és nem nyilatkozik úgy, mint egyik jó módú, de tanítót gyűlölő paraszt gazda, hogy t. i. a tanító a vakációban elmehet részre is!

Hát ha azt akarjuk, hogy népünk művelődése meginduljon és idővel városunk előlhaladására áldásos következményei is mutatkozzanak, akkor tanítóink anyagi helyzetén mulhatatlanul segíteni kell, mert a mostani fizetés mellett csak ráfogás ez a czim: *tanító úr!* De a fizetés emelése még azon okból is kívánatos, hogy ez által tanítóink helyzete javulván,

A „CSONGRÁDI LAP” TÁRCZÁJA.

A képzelet beteges játéka.

Irtó Gombótz Miklós

Ha Arany vagy Shakespeare remek műveiben a kísértet és boszorkány jeleneteket olvassuk, tudjuk, hogy ezekben lényegileg a képzelet beteges játékaival van dolgunk, melyeket a költő a művészet szolgálatába vont, és egyáltalán nem vagyunk hajlandók a bennük szereplő lényeknek valóságot is tulajdonítani, — de maga Shakespeare, és méginkább halhatatlan műveinek első csodálói még teljes mértékben meg voltak arról győződve, hogy az ily jelenetekben szereplő lények a valóságban is előfordulhatnak és elő is fordulnak, s mivel ezt hitték, voltak az ily természetű jelenetek igen alkalmasak arra, hogy a tragedia nagyszerűségét és ünnepélyességét emeljék.

De ne menjünk ennyire vissza. A múlt században a boszorkányokban való hit még majdnem általános volt, s alig egy fél-századdal ezelőtt még majdnem minden romnak vagy elhagyott magányos helynek meg volt a maga kísértő szelleme.

Sőt még ennyire sem kell visszamennünk. Csak az elmúlt hetekben járta be a lapokat, hogy korunk egyéb humanus eseményeihez egy kis boszorkányégetés is csatlakozott s hogy a szorongatott Abdul Hamid-nál — egyéb jöbndulatu diplomaták hiányában a proféta szellemének kellett megjelenni, hogy vele a háború és béke felett tanácskozzék.

Mi az ily dolgok felett szánalmat érzünk, vagy ha ártatlan természetűek legfeljebb mosolygunk felettük, de nekik hitelt adni képesek nem vagyunk. S ha azt kérdeznél valaki tőlünk, hogy miért vetjük most már majdnem általánosan el azt, amit előtünk annyian hittek, s hogy miért tartjuk most már majdnem általánosan hihetetlennek azt, hogy a vén asszonyok seprűn nyargalnak vagy farkassá változván ellenségeik nyáját felfalják, erre a legtöbben azt a feleletet adnák, hogy mind ez oly képtelenség, hogy az ily kérdésre feleletet várni vagy adni is képtelenség, — de, hogy ezen szilárd meggyőződésük a tudományok egyik legérdekesebbikének a lélektanok kutatásain nyugszik, melyek az emberek gondolkodás módját lassanként megváltoztatták, — arról öntudatosan számot adni talán még sokan nem volnának képesek.

Pedig kétségbe vonhatatlan tény, hogy

minél inkább hatott be ezen tudomány a szellemélet titkaiba, különösen azon lelkitünemények világába, melyek a kísértetekben és hasonló lényekben való hit számára hosszú időn át a legbővebb táplálékot nyújtották, annál inkább látjuk a multból, örökségképpen ránk maradt babonás hitet, az ebből eredő ember-telen üldözéseket és vérengzéseket a társadalomból eltűnni.

Ezen igazság, úgy hiszem eléggé kiment a nagyérdemű közönség előtt, ha figyelmét, bár csak igen rövid időre, a lelki tünemények világára, tehát oly tárgyra irányozom, a mely már természeténél fogva kevésbé alkalmas arra, hogy mulattasson. Igyekeztem különben a lelki tünemények végetlen világából ép azokat kiragadni, melyek nemcsak tudományos becsesek, hanem érdekességgel s az elmondottak után egyszersmind társadalmi jelentőséggel is bírnak, s e szerint méltán megérdemlik, hogy velük, tágabb körben is foglalkozzunk.

A lelki tünemények ezen csoportjába tartoznak mindenek előtt a képzelet beteges játéka: a látomások (visiók) s az álomélet rendetlen állapotai: az alvajárás s a delejes álom.

A látomás alatt a képzelet azon beteges játékát értjük, melynél fogva nem létező dolgokat vagy lényeket, melyek tehát csak

tovább képzésök akadályokba nem ütköznek. Már pedig a tanítónak mulhatatlanul szükséges a folytonos haladás, mert az ő haladása a tudományokban, egyik záloga a nép művelődésének, a mi állami és nemzeti tekintetből mindenesetre oly nagy fontosságú, hogy nálunk ezen okból is meg kell tenni a szükséges lépéseket tanítóink fizetésének felemelésére.

A ki ez irányban a kellő lépéseket megteszi és megküzd az ellen-szenvvel melylyel találkozni fog, az nem csak a tanítók örök háláját biztosítja magának, de maradandó emléket szerez a nép művelődése érdekében kifejtett fáradozásaiért is.

Munkás érdekek.

Szentes, július 25.

T. Szerkesztő úr.

Az a katasztrófa, mely 160 szerencsétlenül járt csongrádi lakost ért a pusztakenyeli Baghi birtokon, kezembe nyomja a tollat, hogy egy indítvánnyal lépjek elő, mely közvetlenül a munkás osztályt érdekli.

Ez indítványhoz azonban némi bevezetést kell írnom, hogy jobban érthetővé tehessem szándékomat.

A magyarországi munkások panasza egészen más forrásból nyer táplálékot, mint a külföldi munkásoké. Európában évről-évre nagyobb terjedelmet ölt a munkások mozgalma, melyet a megélhetés sanyarúsága idéz elő. Külföldön általában a túlnépesítés szorítja ököbe a munkások kezét, zúgolódva a munkahiány miatt, illetőleg, nem képesek az olesó munkabér mellett családjaikat fenntartani. Magyarországon munkaidőben elég magas a munkabér, csak hogy itt meg az a baj, hogy az év bizonyos időszakában nincs állandó munka, hónapokon keresztül tehát a készlet kell a szegény munkásnak ennie, mivel keresethez, a mi speciális viszonyaink között, nem jut.

Ily körülmények között a legtöbb munkás családnál beáll a nyomor és ez megelkeseredéshez hajt, a minék elmaradhatlan következménye, hogy az a szegény ember öntudatlanul is a kétségbeesés örvényének széléhez sodortati; kevésnek van elég ereje, hogy bele ne sodortassék ez örvénybe.

Ismerve ezt a helyzetet, de meg más oldalról tudva azt, hogy a haladó kor újabb és újabb következményekkel áll elő, nem vélek csalódnai, ha azt állítom, hogy a zúgolódás legfőbb oka azért mégis az, hogy, miként a társadalom minden osztályánál, a munkásnépnel hasonlóképpen fokozódtak az igények, de ezzel arányban egyáltalában nem szaporodtak a munkászerzése irányuló kilátások. Egykor, még évtizeddel ezelőtt, a mezei munkás képes volt a nyári 6--8 heti munkaidő alatt annyit beszerezni, hogy szükken bár, de „ujjig“ kenyerét biztosíthatta. Igénye alig volt, ruhára nem költött, élelmezése csekélyből kikerült és a nyári, mondhatni emberfölötti munka után egész télen kipi hente magát.

De egészen másként van ma. A munkásnépnek is meg van az igénye, ruházatára, élelmezésére többet költ, tehát fokozottabb igényekkel áll szemben, míg keresete ezzel szemben nincs arányban. Most is csak arra van nagyobbára utalva, hogy a nyári hónapok keresményéből tartsa fenn a munkás magát és családját, a mi pedig a fejlett követelmények között nagyon csekély.

A mi speciális alföldi viszonyaink okozzák, hogy télen alig képes a munkás valami keresethez jutni. Háziiparhoz az ő kérges keze nem igen való, de meg sikerrel a háziiparnak kevés neme lenne nálunk meghonosítható, a minék száz oka van, de a melyekre itt kiterjeszkedni nem kívánok.

Marad tehát egy részről a régi helyzet: a nyári hónapok keresménye és más oldalról az igények fokozottabb fejlődése, mely természetesen a kiadások szaporodását vonja maga után. Ily körülmények között aztán csökken a megélhetés kilátása és terjed közte a szegénység, vagy hát sokkal inkább mondhatjuk ezt így: a nyomor.

A munkásnép bérfelemelést kíván az ő helyzetében. De ezzel szemben meg a munkaadó ama jogos ellenvetést teszi, hogy a

közterhek folytonos szaporodása következtében saját anyagi érdekeinek megrontása nélkül nem teheti, hogy a kívánalomnak eleget tegyen. Természetesen, beáll az érdekösszeütközés és okvetlenül a munkásnak kell húznia a rövidebbet, a mivel a legtávolabbról sem azt akarom jelezni, hogy tehát a munkaadóval szemben neki van igaza. Az a sajtóságos helyzet áll itt elő nálunk, az Alföldön, hogy mindkét résznek igaza van; a munkaadónak azért, mert közterhei szaporodnak, a munkásnak meg azért, mert teli keresete nincsen és fölszigazza ennek folytán uyári munkabérét.

Nekem az a hitem és az életkövetelményeimből folyó ismeretem alapján az a meggyőződés, hogy az alföldi munkásnép érdekeit és szomorú helyzetét emlékirat alakjában hivatott tollnak fel kell dolgoznia, mely az államkormányt megis mertesse a valódi indokkal és meg vagyok győződve, hogy ha nem elméleti ismeretek és szépen hangzó elvek alapján készít javaslatot a kormány, hanem a gyakorlati helyzetet is ismeri, ebből folyólag azt figyelembe veszi: a munkások helyzetének javítására meg fogja találni a módot és egy új rendszer behozatalával nagyban és egészben változtatni fog a mostani szomorú helyzetet, a nélkül, hogy ez a munkaadók számlájára történék.

Katonasággal és szigorú rendszabályokkal el lehet nyomni a — szerintem is nem helyes alapon nyugvó — munkásmozgalmat; de a munkások helyzetén ezzel nincsen változtatva. A tulajdonképpen ezélnak pedig ennek kellene lenni és nem a mozgalom elfojtásának.

Az államkormányának és társadalomnak egyaránt meg van e kérdés tisztázásánál a feladata és kötelessége, melyet teljesíteni kell. De meg van a munkásnépnek is a maga érdekei iránti elmulasztatlan kötelessége.

Nem kétlem, kerükközik a vármegyében képesített és tapasztalatokkal bíró ember, a ki e tanulmányt megírja és illetékes helyére, a m. kir. belügyminiszterhez beterjeszti azt.

Mielőtt ez megtörténék, a munkásosztálynak saját maga iránti elutasíthatlan kötelességei vannak és be kell bizonyítani, hogy nem mindent az államhatalom támoga-

a mi képzeletünkben élnek, mint valójában létezőket látunk magunk előtt fellépni és szerepelni. — Azon számtalan példák közül, melyeket a lélektan a látomások természetének felderítésére fel szokott hozni, a legáltalánosabban ismertek s egyszersmind talán a legérdekesebbek is Nikolai tudós látomásai melyeket filozofiai értekezéseiben saját maga ismert meg az érdeklődő közönséggel. Itt elmondja, hogy előtte a legkülönbféle állati és emberi alakok jelentek meg éjjel ép úgy mint nappal és pedig oly élénkséggel hogy az emberi alakok majd egymás között, majd vele társolgtak, s a mi a legkülönösebb, ezen tünemény ideje alatt állapotának teljes öntudatán volt: teljesen tudta, hogy az előtte álló lények a képzelet világába tartoznak.

Ez azonban a ritkább esetek közé tartozik. Sokkal gyakrabban előfordul az, hogy a látomásban szenvedő sem saját lelki állapotát, sem a tünemény természetét megítélni nem képes, s ezért természetét megítélni sem képes, s ezért képzelete játékát a valósággal cseréli fel, mint p. o. clairveaux i Bernát, ki valójában azt hitte, hogy a boldogságos szűz emelőin táplálkozik, vagy Luther, ki az előtte megjelent ördög után tintatartóját hajította. De számíthatjuk általában a vallásos rajongók látomásait, s ha Goethe, midőn a sesenheimi egyszerű paplaktól szerelmi ábrándok között távozik, az uton magát lóháton ülve pillantja meg: a képzelet ezen játékában szinte nem kell mást keresnünk, mint a látomások egy ide illő esetét.

Bár a lélektan a képzelet ezen beteges játékainak természetét teljesen még korán sem derítette fel, világukba mindamellert már

most elég tisztán pillanthatunk bele.

Megfajtsükhöz a kulcsot a lélek képzelő tehettségének a testi élethez, különösebben az idegrendszerhez való viszonyában kell keresnünk. A lélek a testnek és a bennünket környező tárgyaknak változásairól az idegek segítségével szerez magának tudomást, melyek közül az érző idegek a test és a tárgyak változásait a lélekbe, a mozgató idegek ellenben a lélek érzeteit a testbe ültetik át. Ezen munkájukat az érző idegek, melyek a test különböző részeiben egyes érzéki szervekké csoportosultak össze, úgy végzik, hogy a munkát egymás közt megosztva, közülök mindegyik csak oly érzeteket vezet a lélekbe, a melyek számára eredetileg rendelve van. Így a lélek a szem útján csak fényérzeteket, a fül útján csak hangérzeteket fogad el, mit köznyelven szólva úgy fejezhetnénk ki, hogy még senki sem tapasztalta, miszerint szemével hallott vagy fülével látott volna. Ingereltessek már most vagy a szem, vagy a fül, természetes, vagy természetellenes ingerek által, a kívülünk levő tárgyaknak vagy magunknak az idegeknek, beteges, megváltozott állapota által, a lélekben vagy a fénynek, vagy a hangnak a képzele támad, — látunk vagy hallunk.

Ki ne tapasztalta volna már, hogy sőtétben szemünket valamely tárgyhoz ütven, előttünk mily tarkaszínű fényszikrák vagy karikák ugrálnak; vagy ki ne emlékeznék azon szilvamag alakú fekete szürkés foltokra, melyek előttünk néha fel s alá ugrálnak, melyeket a szemben véghez ment valamely változás idézett elő; vagy ki ne ismerne az egyszerű mindennapi tüneményt a fülszengést,

melyet a füldegeire tuduló vérrészecskék idéznek elő.

Igy támadnak bennünk lázas állapotunkban az idegekre gyakorolt nyomás, vagy az idegek megváltozása következtében az előttünk lebegő alakok, lények képzelet, a szerint, a mint szín, alak, vagy nagyság érzékünk van beteges állapotban. Igen jól ismerem egy nőt, ki lázas állapotában mindenkor valamely idomtalan nagy alakot lát maga előtt egy kicsi kicsi alak kíséretében megjelenni; nyilván, mert ilyenkor a nagyság érzéke van nála túlságos ingerlődesnek kitéve. Az ily alakok és lények képzeletének keletkezési okát tehát egyszerűen magukban az idegekben, ezek megváltozott állapotában kell keresnünk. De mivel róluk lelkünk az uton szerez magának tudomást, melyen a bennünk környező tárgyakról, azért igen hajlandók vagyunk képzeletünknek a külvilágban is megfelelő tárgyat keresni, melyet élénk képzelő tehettség mellett csak hamar fel is találunk; — képzeletünk, mint tárgyat látjuk magunk előtt, s ez a látomások első neme: a káprázat vagy hallucináció, hová a lázas betegek és az elmebetegek fixa ideáit is számíthatjuk, a menyinyben az ezeknél uralkodó képzeteknek is rendszeren az idegrendszer megzavarott beteges állapota szokott alapul szolgálni. Igen természetes különben, hogy ugyanazon idegek beteges állapota a különböző egyéneknek, ezek kora, foglalkozása s műveltsége szerint, különböző káprázatokhoz hozhat létre.

(Folyt. köv.)

időben alig 22 éves koromban megvoltam győződve arról, hogy Csemegi úrral a tisztességes együttműködés lehetetlen, s most beláttam azt, hogy az *alapos információk nagy mestere* minden vele érintkezőt s összeköttetésben állót, azon sikamos talajra vezet, ahol megállani nem, de vagyoniilag s erkölcsileg elbukni lehet.

Midőn az itt felsoroltakat becses lapjában felvenni kérem, kapcsolatosan még csak azt jelentem ki, hogyha Csemegi úr — ami felebezéséből feltételezhető — nekem tulajdoníthatja az 1876. évi közmuokára vonatkozó iratok elikkasztását, miután ezen feltevésének igazolására semmi törvényes támpontja nem lehet amennyiben az ellene folytatott fegyelmi vizsgálat adataiból kétségtelen, hogy az ügyiratok a hátralékosok elleni végrehajtás foganatosítása végett a pénztári hivatalnak lettek kiadva, mondom ha ezen feltevéséhez ragaszkodik *ő t hazug rágalmazónak* kell nyilvánítanom.

Végre csupán azt jegyzem meg, hogy Csemegi Antallal hirlapi polemiaiba bocsájtkozni vagy más úton vele érintkezni tiltja önzéretem.

Csongrád, 1891. július hó 25.

Sohlya Gyula

községi jegyző.

(* E rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget a Szerkesztőség.)

Gőzhajózási menetrend.

Csongrádról Szolnokra: kedden, esütörtökön és szombaton reggel 4 órakor.

Csongrádról Szentés és Szegedre: szerdán pénteken és vasárnap reggel 4 órakor. (A hajó Csongrádon éjjelezik.)

VASUTI MENETREND.

Ervényes 1891 június 1-től.

Csongrádról indul — d. e. — —	10.—
K.-Kis-Szállásra érkezék — — —	10.35
Félegyházára — " — — —	11.—
Szegedre ind. (sz. v.) — — —	11.47
Szegedre érke — — — — —	1.14
Budapestre ind. (gy. v.) — — —	11.47
Budapestre érke. — d. u. — — —	2.05
Csongrádról ind. — d. u. — — —	2.10
K.-Kis-Szállásra érke. — — — —	2.48
Félegyházára — " — — — —	3.13
Szegedre ind. (gy. v.) — — — —	3.46
Szegedre érke. — — — — —	4.44
Szegedre ind. (sz. v.) — — — —	4.53
Szegedre érke. — — — — —	6.43
Budapestre ind. (sz. v.) — — — —	5.02
Budapestre érke. — — — — —	8.40
Budapestről ind. (sz. v.) d. e. — —	7.45
Félegyházára érke. — — — — —	11.35
Csongrádra ind. — d. u. — — —	12.05
K.-Kis-Szállásra érke. — — — —	12.35
Csongrádra — " — — — — —	1.08
Szegedről ind. (gy. v.) — — — —	10.47
Félegyházára érke. — — — — —	11.46
Csongrádra ind. — — — — —	12.05
Csongrádra érke. — — — — —	1.08
Budapestről ind. (sz. v.) d. u. — —	12.—
Félegyházára érke. — — — — —	4.39
Budapestről ind. (gy. v.) — — — —	1.25
Félegyházára érke. — — — — —	3.46
Csongrádra ind. — — — — —	5.10
K.-Kis-Szállásra érke. — — — —	5.37
Csongrádra — " — — — — —	6.10
Szegedről ind. — sz. v. — — — —	3.15
Félegyházára érke. — — — — —	4.52
Csongrádra ind. — — — — —	5.10
K.-Kis-Szállásra érke. — — — —	5.37
Csongrádra érke. — — — — —	6.10

Felelős szerkesztő: Éder János.

Kiadótulajdonos: Schwarcz Sándor.

94. sz. vh. — 891.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhiré teszi, hogy a csongrádi kir. járásbíróóság 1681/891 számú végzése által Pintér Mihály s trsa javára, Szlapák Farkas ellen 200 frt tőke, ennek 1891 évi január hó 4 napjától számítandó 6⁰/₀ kamatai és eddig összesen 38 frt 55 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 418 frtra becsült tőhén, lovak, koscsik, lószerszám, boroshordok, gazdasági eszköz és gypszénából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak. Mely árverésnek az 1681/1891 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Csongrádon alperes tanyáján leendő eszközzésére 1891 évi július hó 29-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, — hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881 évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételére az 1881 évi LX. t. cz. 108 § ban megállapított feltételek szerint lesz kielégítendő.

Kelt Csongrádon, 1891. évi július hó 19.

Czrnyanszky Tamás
kir. bír. kiküldött

HASENÖRL EDE mérnök csőraktára

Budapest, VI. Teréz-körut 34.

szállít legjutányosabb árak mellett legjobb minőségben gőz-, légszesz- és vízvezeteki csöveket a hozzájuk tartozó kapcsoló részekkel, vastagfalú kútsöveket hordó alakú hüvelylyel kazán és locomobli forrcsöveket, gőzfűtési és karimás csöveket. — Ajánlja mint különlegességet, kitűnő minőségű szabadalmilag forrasztott egymásba csavarható

„FURÓCSŐVELT”

ártézi kutak fúrásához

olcsóbban mint bárhol. — Árjegyzékekkel, legmagasabb engedményekkel és a furrócsövekről

közelebbi felvilágosítással szívesen szolgálók.

Csongrád, 1891. Nyomatott Schwarcz Sándor könyvnyomdájában.